

Súd: Okresný súd Rimavská Sobota
Spisová značka: 14C/15/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6920201380
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Kvetková
ECLI: ECLI:SK:OSRS:2021:6920201380.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Rimavská Sobota sudkyňou JUDr. Vierou Kvetkovou v právnej veci žalobcov: 1/ M. D.K., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom G. XX, 2/ Š. D., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom G. XX, 3/ Š. D., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Y. XX, 4/ A. D., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom G. XX, 5/ mal. U. L., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Š. XXX/XX, E. zastúpená žalobcom 6/ ako zákonným zástupcom, 6/ H. L., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Š. XXX/XX, E., všetci zastúpení Mgr. Ľudovítom Paulovičom, advokátom so sídlom M. Rázusa 19, Lučenec proti žalovanému: Komunálna poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, IČO: 31 595 545, so sídlom Štefánikova 17, Bratislava, zastúpeného JUDr. Felixom Neupauerom, advokátom so sídlom Dvořákovo nábrežie 8/A, Bratislava, o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch s príslušenstvom, takto

rozhodol:

- I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni 1/ sumu 24.000 eur do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.
- II. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 2/ sumu 22.000 eur do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.
- III. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 3/ sumu 18.000 eur do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.
- IV. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 4/ sumu 20.000 eur do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.
- V. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni 5/ sumu 35.000 eur do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.
- VI. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 6/ sumu 30.000 eur do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.
- VII. Žaloba v prevyšujúcej časti sa zamietá.
- VIII. Žalobcom 1/ až 6/ sa priznáva nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1.1 Žalobcovia 1/ až 6/ sa žalobou zo dňa 15.05.2020 domáhali voči žalovanému náhrady nemajetkovej ujmy v zmysle § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, ktorá predstavuje nároky pozostalých po L. D., obeti dopravnej nehody zo dňa 11.04.2018, zavinenej H. D., vodičom osobného motorového vozila

značky Škoda Octavia s U. K. XXXCR (ďalej len "predmetné vozidlo"), ktoré bolo v tom čase poistené u žalovaného titulom zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla.

1.2 Žalobcovia si uplatnili svoje nároky voči žalovanému v nasledovných sumách:

- žalobkyňa 1/ ako matka vo výške 30.000 eur,
- žalobca 2/ ako otec vo výške 30.000 eur,
- žalobca 3/ ako brat vo výške 20.000 eur,
- žalobca 4/ ako brat vo výške 20.000 eur,
- žalobkyňa 5/ ako maloletá dcéra vo výške 50.000 eur,
- žalobca 6/ ako druh vo výške 40.000 eur,

nakoľko smrťou blízkej osoby žalobcov, L. D., došlo k závažnému zásahu do ich práv na ochranu osobnosti spočívajúcim v zásadnom, nezvratnom a trvalom narušení ich osobného a rodinného života. Žalobcovia uviedli, že s nebohú L. D. mali veľmi dobrý, blízky a intenzívny citový vzťah, a preto náhle, neočakávané a šokujúce úmrtie najbližšej osoby ich všetkých veľmi zasiahlo, pričom pre nich predstavuje trvalú a nenapraviteľnú ujmu, ktorá ich bude sprevádzať po celý zvyšok života.

1.3 Žalobcovia podali žalobu voči žalovanému z toho dôvodu, že povinnosť nahradiť nemajetkovú ujmu žalobcom ako pozostalým po obeti dopravnej nehody má žalovaný ako poisťovateľ predmetného vozidla, ktorého prevádzkou bola ich blízkej osobe spôsobená škoda na zdraví so smrteľným následkom. Takáto nemajetková ujma je predmetom povinného zmluvného poistenia podľa zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení (ďalej len "ZoPZP").

1.4 Žalobcovia poukázali na uznesenie Okresného riaditeľstva Policajného zboru Rimavská Sobota ČVS: S.-XXX/X-Y.-K.-XXXX zo dňa 30.11.2018, ktorým bolo zastavené trestné stíhanie vo veci prečinu všeobecného ohrozenia podľa § 285 ods. 1, 2 a 3 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. h) Trestného zákona, nakoľko trestné stíhanie voči páchatelovi prečinu, ktorý zomrel, je nepripustné. Pri vyšetrovaní príčin dopravnej nehody sa zistilo, že vinníkom bol H. D., ako vodič predmetného vozidla, ktorý pri tejto nehode sám zomrel (ďalej len "vinník").

2. Žalovaný sa k žalobe vyjadril listom zo dňa 22.06.2020, pričom základom jeho vyjadrenia sú námietky miestnej príslušnosti súdu, pasívnej legitímácie a premlčania. Žalovaný žiadal žalobu v celom rozsahu zamietnuť s tým, že uplatnené nároky sú zaniknuté, premlčané a nepreukázané čo do výšky.

2.1 V úvode vyjadrenia žalovaný vzniesol námietku miestnej príslušnosti tunajšieho súdu, nakoľko žalobcovia sa domáhajú nárokov na náhradu nemajetkovej ujmy, pričom pre takýto prípad nie je daná žiadna osobitná miestna príslušnosť Okresného súdu Rimavská Sobota. Vec je preto potrebné postúpiť všeobecnému súdu žalovaného, ktorým je Okresný súd Bratislava I.

2.2 V bode II. vyjadrenia žalovaný vzniesol námietku pasívnej vecnej legitímácie, pričom uviedol, že považuje za absurdné a neudržateľné, aby žaloba smerovala voči nemu v postavení žalovaného, nakoľko žalobcom vznikol nárok na náhradu nemajetkovej ujmy výlučne len voči vinníkovi dopravnej nehody. Vo všeobecnosti platí, že nárok z titulu zásahu do osobnostného práva existuje výlučne len jeden, a to voči vinníkovi, ako priamemu pôvodcovi zásahu, ktorý sa dopustil porušenia § 11 OZ. Pozostalí sa môžu domáhať plnenia takéhoto nároku ako voči vinníkovi, tak aj voči poisťovateľovi, a to individuálne alebo naraz, pričom plnenie môžu dostať iba raz. Uvedené by však platilo len v prípade, keby nárok ako taký existoval, čo však vzhľadom na konkrétny skutkový stav - vinník zomrel dňa 11.04.2018 na mieste dopravnej nehody - neplatí. Žalovaný by bol povinný za vinníka plniť v zmysle ZoPZP len vtedy, ak by táto povinnosť existovala aj u osoby vinníka, čo však môže byť len počas jeho života. Vzhľadom na úmrtie vinníka nehody nemožno vyvodiť iný záver ako ten, že pokiaľ zanikol nárok ako taký, logicky zanikla aj povinnosť plniť, a to aj zo strany žalovaného, keďže ani zákonom, ani súkromnoprávnym úkonom nedošlo k prevodu alebo prechodu nároku zo zomrelého vinníka priamo na žalovaného.

2.3 V bode III. vyjadrenia žalovaný vzniesol námietku premlčania voči všetkým uplatneným nárokom, keďže ku vzniku "škody" došlo dňa 11.04.2016 (poznámka súdu: rok mal byť správne uvedený ako "2018"), avšak k podaniu žaloby na súd došlo dňa 15.05.2020, t.j. po uplynutí dvojročnej subjektívnej premlčacej doby podľa § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktorá platí pre nároky na náhradu škody. Za škodu je potrebné považovať aj nemajetkovú ujmu tvoriacu predmet tohto sporu.

3. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s obsahom pripojeného vyšetrovacieho spisu Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Rimavskej Sobote ČVS: S.-XXX/X-Y.-K.-XXXX, úmrtným listom L. D. zo dňa XX.XX.XXXX, rodným listom maloletej U. L. zo dňa XX.XX.XXXX, potvrdením obce Jesenské o trvalom pobyte zo dňa 24.04.2018, Poistnou zmluvou - Poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 20.03.2018, výsluchmi žalobcov 1/ až 3/ a žalobcu 6/ na pojednávaní dňa 24.06.2021, správou z diagnostického odborného vyšetrenia

zo dňa 15.10.2018, správou o pedopsychiatrickom prvovýšetrení zo dňa 10.07.2018, správami o pedopsychiatrických kontrolných vyšetreniach zo dňa 13.08.2018, 23.10.2018 a 20.12.2018, správou MUDr. E. H.Á. o vyšetrení zo dňa 11.07.2018, správou PaedDr. H. Z. o vyšetrení zo dňa 16.08.2018, vyjadrením MUDr. H. Š. zo dňa 19.07.2021, vyjadrením PaedDr. H. Z. zo dňa 21.07.2021, vyjadrením MUDr. F. O. zo dňa 23.07.2021, vyjadrením MUDr. E. P. zo dňa 27.07.2021, vyjadrením MUDr. L. B. zo dňa 11.08.2021, vyjadrením MUDr. B. P. zo dňa 28.07.2021 a výsluchmi svedkov D. Z., C. D., C. L., O.F. D. a H. J. na pojednávaní dňa 11.10.2021.

4.1 Zo žaloby súd zistil, že žalobcovia, ako pozostalí po obeti dopravnej nehody zo dňa 11.04.2018, si uplatňujú nároky na náhradu nemajetkovej ujmy, nakoľko neočakávané a šokujúce úmrtie ich blízkej osoby L. D. (dcéry, sestry, matky a družky) predstavuje závažný zásah do ich práv na ochranu osobnosti spočívajúci v zásadnom a nezvratnom narušení ich osobného a rodinného života a súčasne pre nich predstavuje trvalú a nenapraviteľnú ujmu, ktorá ich bude sprevádzať po celý zvyšok života.

4.2 Výšku jednotlivých nárokov považujú žalobcovia za primeranú, a to pri žalobcoch 1/ a 2/ vo výške po 30.000 eur, pri žalobcoch 3/ a 4/ vo výške po 20.000 eur, pri žalobkyni 5/ vo výške 50.000 eur a pri žalobcovi 6/ vo výške 40.000 eur. Podľa žalobcov vyjadrujú uvedené sumy ich subjektívny pocit s ohľadom na intenzitu pociťovanej ujmy, pričom sú si vedomí toho, že konečnú výšku náhrady nemajetkovej ujmy určí súd s prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu.

V prvom rade sa súd musel vysporiadať s námietkami žalovaného uvedenými vo vyjadrení zo dňa 22.06.2020, pričom dospel k nasledovným záverom:

5. Námietka miestnej príslušnosti tunajšieho súdu na predmetné konanie

5.1 Podstatou vznesenej námietky je tvrdenie žalovaného, že na určenie miestnej príslušnosti súdu na konanie o nárokoch na náhradu nemajetkovej ujmy pozostalých po obeti dopravnej nehody nie je možné aplikovať postup podľa § 19 Civilného sporového poriadku, nakoľko miestne príslušným súdom na takéto konanie je výlučne len všeobecný súd žalovaného (súd v ďalšom poukazuje na obsah odseku 2.1 tohto rozsudku). Súd toto tvrdenie žalovaného nepovažuje za správne.

5.2 Podľa § 19 písm. b) Civilného sporového poriadku (ďalej len "CSP") popri všeobecnom súde žalovaného je na konanie miestne príslušný aj súd, v ktorého obvode nastala skutočnosť, ktorá zakladá právo na náhradu škody.

5.3 Z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6MCdo 1/2016 zo dňa 31.07.2017 (ale aj z iných rozhodnutí, napr. sp. zn. 6Cdo 143/2017, 6Cdo 206/2017, 8Cdo 6/2018, 8Cdo 212/2019) vyplýva, že škodou pre účely ZoPZP je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv (pozostalých po obeti dopravnej nehody) spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. V spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa pasívne legitimovaná.

5.4 S poukazom na uvedené skutočnosti súd dospel k záveru, že miestnu príslušnosť okresného súdu je možné určiť podľa § 19 písm. b) CSP s tým, že popri Okresnom súde Bratislava I, ako všeobecnom súde žalovaného, je na konanie v predmetnej veci príslušný aj Okresný súd Rimavská Sobota, v ktorého obvode nastala skutočnosť (dopravná nehoda so smrteľným následkom pre blízku osobu žalobcov) zakladajúca právo na náhradu nemajetkovej ujmy.

5.5 Vzhľadom na uvedené skutočnosti súd konštatuje, že uvedená námietka žalovaného je nedôvodná.

6. Námietka pasívnej vecnej legitimácie žalovaného v predmetnom konaní

6.1 Podstatou vznesenej námietky je tvrdenie žalovaného, že povinnosť poskytnúť náhradu nemajetkovej ujmy pozostalým po obeti dopravnej nehody podľa § 13 OZ je osobne spojená s vinníkom, ktorý sa dopustil neoprávneného zásahu do osobnostných práv týchto pozostalých, a keďže samotný vinník pri nehode zomrel, tak už neexistuje osoba, za ktorú by žalovaný mohol byť zaviazaný plniť predmetné nároky pozostalým (súd v ďalšom poukazuje na obsah odseku 2.2 tohto rozsudku). Súd toto tvrdenie žalovaného nepovažuje za správne.

6.2 Pasívna vecná legitimácia je základným predpokladom úspešnosti žaloby. Predstavuje vzťah strany sporu (žalovaného) k právnej veci a má ju ten, kto je nositeľom subjektívnej povinnosti, o ktorej sa v konaní rozhoduje, a ktorá vyplýva z hmotného práva. Preskúvanie vecnej legitimácie, či už aktívnej (existencia tvrdeného práva na strane žalobcu) alebo pasívnej (existencia tvrdenej povinnosti na strane žalovaného) je imanentnou súčasťou každého súdneho konania. Súd vecnú legitimáciu skúma vždy, a to aj v prípade, že ju žiadna zo strán sporu nenamieta.

6.3 Podľa § 4 ods. 2 písm. a) ZoPZP, poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené a preukázané nároky na náhradu škody na zdraví a náklady pri usmrtení.

6.4 Podľa § 15 ods. 1 ZoPZP, náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať.

6.5 Z rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 474/2016 zo dňa 17.08.2016 vyplýva, že vnútroštátne právo Slovenskej republiky umožňuje prostredníctvom konkrétnych ustanovení Občianskeho zákonníka, priznať blízkym osobám po obetiach dopravnej nehody náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá má byť krytá z poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla.

6.6 Z viacerých rozhodnutí Najvyššieho súdu SR, napr. rozhodnutí sp. zn. 6MCdo 1/2016 zo dňa 31.07.2017 a 1Cdo 214/2019 zo dňa 30.09.2019 vyplýva, že účelom poistenia za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla je zmierniť následky škody, ku ktorej došlo v súvislosti s touto prevádzkou. Pokiaľ podľa súdnej praxe vyvoláva usmrtenie pri dopravnej nehode nielen občianskoprávnu zodpovednosť za škodu, ale aj občianskoprávnu zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnostných práv, tak musí byť aj táto zodpovednosť predmetom poistného krytia.

6.7 Z ďalších rozhodnutí, napr. rozhodnutia Krajského súdu v Trnave sp. zn. 25Co/258/2016 zo dňa 29.03.2017 v spojení s rozhodnutím Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo 95/2017 zo dňa 29.10.2018 vyplýva, že povinnosť poisťovne zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy pozostalej osobe po obeti dopravnej nehody, vzniká so zreteľom na zmysel a účel ZoPZP na základe ustanovení § 4 ods. 2 písm. a) a § 15. Súčasťou škody spôsobenej na zdraví sú nielen ujmy majetkovej povahy, ale aj nemajetkové ujmy, ktoré sa odškodňujú v peniazoch. Povinnosť ich krytia poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú tretím osobám prevádzkou motorového vozidla vyplýva z komunitárneho práva, a preto je potrebné riešiť otázku vecnej pasívnej legitímácie poisťovne v sporoch o náhradu nemajetkovej ujmy pozostalých po obeti dopravnej nehody v súlade s týmto právom, konkrétne rozsudkom Súdneho dvora Európskej únie č. C-22/12 vo veci Katarína Haasová zo dňa 24.10.2013. V uvedenom rozsudku Súdny dvor EÚ uviedol, že ak vnútroštátne právo umožňuje rodinným príslušníkom obete dopravnej nehody požadovať náhradu nemajetkovej ujmy, musí byť táto náhrada krytá povinným poistením motorového vozidla.

6.8 Z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo 219/2017 zo dňa 27.09.2018 vyplýva, že za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu v otázke pasívnej legitímácie poisťovne treba považovať najmä rozhodnutie Súdneho dvora EÚ č. C-22/12 zo dňa 24.10.2013, rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 474/2016 a rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6MCdo 1/2016.

6.9 S poukazom na uvedené skutočnosti súd dospel k záveru, že žalovaný, ako poisťovateľ predmetného vozidla, ktorého prevádzkou bola spôsobená dopravná nehoda zo dňa 11.04.2018 so smrteľným následkom pre blízku osobu žalobcov, je v tomto konaní pasívne vecne legitimovaný, nakoľko náhrada nemajetkovej ujmy je v takomto prípade krytá povinným zmluvným poistením predmetného vozidla.

6.10 Vzhľadom na uvedené skutočnosti súd konštatuje, že uvedená námietka žalovaného je nedôvodná.

7. Námietka premlčania nárokov žalobcov na náhradu nemajetkovej ujmy

7.1 Podstatou vznesenej námietky je tvrdenie žalovaného, že nakoľko sa nárok na náhradu nemajetkovej ujmy premlčuje podľa § 106 ods. 1 OZ, teda v 2-ročnej premlčacej dobe, rovnako ako nárok na náhradu škody, tak sú všetky uplatnené nároky žalobcov premlčané (súd v ďalšom poukazuje na obsah odseku 2.3 tohto rozsudku). Súd toto tvrdenie žalovaného nepovažuje za správne.

7.2 Podľa § 101 Občianskeho zákonníka (ďalej len "OZ"), pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plyní odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

7.3 Podľa § 106 ods. 1 OZ, právo na náhradu škody sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá.

7.4 Z rozhodnutia Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9Co/246/2018 zo dňa 31.01.2019 v spojení s rozhodnutím Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo 214/2019 zo dňa 30.09.2020 (ale aj z iných rozhodnutí NS SR, napr. sp. zn. 3Cdo 92/2019 alebo Krajského súdu v Nitre sp. zn. 9Co/929/2015) vyplýva, že nároky na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch z titulu porušenia osobnostných práv podľa § 11 OZ podliehajú premlčaniu vo všeobecnej 3-ročnej premlčacej dobe podľa § 101 OZ, ktorá začína plynúť dňom nasledujúcim po neoprávnenom zásahu objektívne spôsobilom porušiť alebo ohroziť osobnostné práva fyzickej osoby.

7.5 S poukazom na uvedené skutočnosti súd dospel k záveru, že uplatnené nároky žalobcov nie sú premlčané, nakoľko všeobecná 3-ročná premlčacia doba začala plynúť najskôr 12.04.2018, pričom žaloba bola na súd doručená 15.05.2020.

7.6 Vzhľadom na uvedené skutočnosti súd konštatuje, že uvedená námietka žalovaného je nedôvodná.

Súd na základe vykonaného dokazovania posúdil prejednávajúcu vec skutkovo a právne takto:

8.1 Z vyšetrovacieho spisu Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Rimavskej Sobotě ČVS: S.-XXX/X-Y.-K.-XXXX súd zistil, že:

- dňa 11.04.2018 v čase o 6.05 h. viedol H. D. predmetné vozidlo po štátnej ceste zo smeru od obce Rimavské Janovce do mesta Rimavská Sobota, kde na železničnom priecestí so svetelnou a zvukovou signalizáciou nerešpektoval výstrahu zabezpečovacieho zariadenia a vošiel do jazdnej dráhy osobného vlaku, ktorý zachytil prednú časť uvedeného vozidla (ďalej len "dopravná nehoda"),
- uznesením vyšetrovateľa zo dňa 30.11.2018 (ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 14.12.2018) bolo trestné stíhanie vo veci prečinu všeobecného ohrozenia podľa § 285 ods. 1, 2 a 3 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. h) Trestného zákona zastavené, nakoľko sa preukázalo, že páchatelom skutku bol H. D., ktorý následkom dopravnej nehody utrpel také vážne zranenia, že na mieste nehody zomrel,
- poškodená L. D., blízka príbuzná žalobcov, utrpela následkom dopravnej nehody vážne zranenia nezlučiteľné so životom, ktorým na mieste nehody podľahla.

8.2 Podľa § 193 druhá veta CSP, súd je viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt postihnutelný podľa osobitného predpisu, a o tom, kto ich spáchal, ako aj rozhodnutím o osobnom stave, vzniku alebo zániku spoločnosti.

9. Z Poistnej zmluvy o povinnom zmluvnom poistení č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 20.03.2018 súd zistil, že H. D. ako poistník a žalovaný ako poisťovateľ uzavreli uvedenú poistnú zmluvu pre prípad zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou predmetného vozidla, a to na dobu neurčitú.

10.1 Z lustrácií v Registri obyvateľov vyplýva, že medzi nebohú L. D. a žalobcami je nasledovný rodinný vzťah: žalobkyňa 1/ je matka, žalobca 2/ je otec, žalobca 3/ je starší brat a žalobca 4/ je mladší brat.

10.2 Z rodného listu maloletej žalobkyne 5/ zo dňa 07.01.2015 vyplýva, že jej matkou je L. D. a otcom je žalobca 6/.

10.3 Z potvrdenia Obce Jesenské o trvalom pobyte zo dňa 24.04.2018 vyplýva, že L. D., žalobkyňa 5/ a žalobca 6/ žili v spoločnej domácnosti na adrese E., Š. XXX/XX.

11. Za účelom vykonania výsluchu sa na pojednávanie konané dňa 24.06.2021 dostavili žalobcovia s výnimkou maloletej žalobkyne 5/, ktorá v čase pojednávania mala 6 rokov.

11.1 Žalobkyňa 1/ (matka L. D.) pri svojom výsluchu uviedla, že od októbra 2017 pomáhala dcére L. s maloletou U. (žalobkyňou 5/), preto k nim chodila 3krát do týždňa, aby sa o U. starala, nakoľko dcéra s druhom H. (žalobca 6/) chodili do práce. Aj dcéra s rodinou chodili k nim veľmi často a pomáhali im v záhrade alebo aj inak, kedykoľvek to žalobkyňa 1/ potrebovala. Žalobkyňa 1/ uviedla, že s dcérou mala veľmi dobrý vzťah, často sa rozprávali o veľmi dôverných veciach, radili sa spolu. Žalobkyňa 1/ poukázala na to, že síce má dvoch synov, avšak ako matka s dcérou sa vedela porozprávať aj o takých veciach, ktoré akoby si vedeli povedať medzi sebou len ženy. Ďalej uviedla, že po smrti dcéry sa jej život zmenil, lebo dcéra jej veľmi chýba, nevie ani popísať ako veľmi. Každý deň chodí na cintorín k hrobu dcéry, pretože tam je jej ako keby ľahšie. Po dopravnej nehode musela žalobkyňa 1/ začať navštevovať alergologičku MUDr. B., nakoľko sa jej približne po roku začal kašeľ, čo si vysvetľuje tak, že sa jej pod vplyvom intenzívneho stresu po nehode rozvinula alergia. Hneď po dopravnej nehode sa jej zvýšil tlak, ktorý dovtedy mala v poriadku, pričom jej hodnoty sú okolo 150/90 mmHg; tento problém rieši s obvodnou lekárkou MUDr. P..

K manželovi (žalobca 2/) sa žalobkyňa 1/ vyjadrila tak, že on sa z dôvodu straty dcéry L. uzavrel do seba, pričom takisto chodí na cintorín k hrobu dcéry.

K synovi Š. (žalobca 3/) sa žalobkyňa 1/ vyjadrila tak, že v čase dopravnej nehody žil so svojou rodinou vo Včelinciach, pričom chodil do práce na týždňovky, ktorá bola v Bratislave, a keď bolo treba, tak prácu vykonával aj v Rakúsku, preto sa s L. stretávali menej. Ale určite, keď prišiel k žalobcom 1/, 2/ a 4/ na návštevu, tak sa stále stretol aj so sestrou L..

K synovi A. (žalobca 4/) sa žalobkyňa 1/ vyjadrila tak, že s ním musela začať navštevovať pedopsychiatricku MUDr. O., aby sa riešili stresové situácie, ktoré u neho nastali práve po dopravnej nehode. Keď mal A. už 18 rokov, tak sa návštevy u tejto doktorky museli ukončiť, nakoľko ona poskytuje zdravotnú starostlivosť iba pre deti. Imrich

túto nešťastnú udalosť znáša veľmi ťažko, pretože bol na sestru L. veľmi naviazaný už od malička. Ona so svojou rodinou bývala v Jesenskom, a keď A. v Jesenskom navštevoval základnú školu, tak sa tam vždy pri nej zastavil, trávili spolu veľa času.

K vnučke U. (žalobkyňa 5/) sa žalobkyňa 1/ vyjadrila tak, že je s ňou v kontakte raz za 2 až 3 týždne, pričom vie, že U. mala po dopravnej nehode určité zdravotné problémy a doteraz je potrebné, aby navštevovala lekára. Pri stretnutí s U. si všimla, že sa o svojej mame (L.) vôbec nechcela baviť.

K H. (žalobca 6/) sa žalobkyňa 1/ vyjadrila tak, že mal s jej dcérou dobrý vzťah, žili ako usporiadaná rodina, pričom nevie o tom, že by mali nejaké problémy. Nakoľko mala s dcérou veľmi dôverný vzťah, tak ona by žalobkyňi 1/ určite povedala, keby mala s H. vo vzťahu nejaké problémy.

11.2 Žalobca 2/ (otec L. D.) pri svojom výsluchu uviedol, že po dopravnej nehode bol viac uzavretý, nervózny a prchký, lekársku pomoc nevyhľadal, avšak dcéra mu chýba, je to pre neho od vtedy veľmi ťažké. Na cintorín chodí k hrobu dcéry aj 3-4krát do týždňa.

K manželke (žalobkyňa 1/) sa žalobca 2/ vyjadril tak, že ju tá nešťastná udalosť veľmi zasiahla, často chodí na cintorín k hrobu dcéry, je aj viac nervóznejšia a prchkejšia, niekedy sa s ňou nedá ani porozprávať.

K synovi Š.i (žalobca 3/) sa žalobca 2/ vyjadril tak, že on sa stretával so sestrou L. menej, pretože pracoval v Bratislave a žil vo Včelinciach.

K synovi A. (žalobca 4/) sa žalobca 2/ vyjadril tak, že on musel začať navštevovať pedopsychiatricku až po tom, ako sa stala dopravná nehoda, dovtedy žiadne psychické problémy nemal. Potom začal byť veľmi výbušný a nervózny, dovtedy taký nebol. Syn A. sa stretával s dcérou L. skoro každý deň, keď bol v Jesenskom, tak sa vždy u nej zastavil.

K vnučke U. (žalobkyňa 5/) sa žalobca 2/ vyjadril tak, že ona sa od dopravnej nehody uzavrela a nechce na tému "mama" komunikovať vôbec.

K H. (žalobca 6/) sa žalobca 2/ vyjadril tak, že ich vzťah s L. bol dobrý, mali sa radi, nevie o žiadnych problémoch medzi nimi, pričom ak by ich mali, tak dcéra by to určite povedala žalobkyňi 1/, ktorá by to povedala jemu.

11.3 Žalobca 3/ (starší brat L. D. - Š.) pri svojom výsluchu uviedol, že mali so sestrou L. veľmi dobrý vzťah. Po dopravnej nehode sa uzavrel do seba, nechcel komunikovať s ľuďmi na tému dopravnej nehody, radšej chcel pracovať. Na cintorín zájde vždy, keď ide navštíviť svojich rodičov. Všimol si na sebe, že je nervóznejší a niekedy sa s ľuďmi nerozpráva tak, ako predtým. So sestrou L. sa stretával tak, ako mu to dovolila práca, niekedy raz za týždeň, inokedy dva razy do týždňa a popritom boli v kontakte aj cez Messenger, alebo si volali každý druhý deň. Lekársku starostlivosť nevyhľadal, ale vie o tom, že ju potreboval jeho mladší brat A.. So sestrou L. sa rozprávali aj o dôverných veciach, pretože si verili, hovorili si všetko. Sestra mu rozprávala aj o svojom vzťahu s H., pričom vravela, že tento vzťah je dobrý. K mame a otcovi (žalobcovia 1/ a 2/) sa žalobca 3/ vyjadril tak, že od dopravnej nehody sa v rodine zmenilo všetko, mama je nervóznejšia, otec sa uzavrel do seba, všetci sú nervózni.

K bratovi A. (žalobca 4/) sa žalobca 3/ vyjadril tak, že on pred dopravnou nehodou nechodil k lekárom, ale potreboval ich po dopravnej nehode. Ďalej uviedol, že od nešťastnej udalosti sa s A. nerozprával, pretože sa nechcel o tom rozprávať. A. je od nehody tiež nervózny.

11.4 Žalobca 4/ (mladší brat L. D. - A.) bol síce prítomný na pojednávaní dňa 24.06.2021 za účelom vykonania jeho výsluchu, avšak z jeho správania a prejavovaných emócií počas pojednávania bolo zrejmé, že nie je schopný výpovede týkajúcej sa jeho sestry L. a dopravnej nehody zo dňa 11.04.2018. Z uvedeného dôvodu súd od výsluchu žalobcu 4/ upustil.

11.5 Žalobca 6/ (druh L. D. - H.) pri svojom výsluchu uviedol, že jeho vzťah s družkou L. bol idylický, preto si pred 5 rokmi kúpili v Jesenskom rodinný dom, ktorý si chceli spoločne zrekonštruovať, pričom on sa stále snažil, aby im (ako rodine) nič nechýbalo. Žalobca 6/ uviedol, že po dopravnej nehode sa zrútil, a preto išiel bývať aj s dcérou U. k svojej mame C. L., pričom sa nevedel vrátiť bývať do spoločného rodinného domu v Jesenskom. Pred rokom si našiel priateľku F. D., pričom pred mesiacom sa do toho domu spoločne nasťahovali. Žalobca 6/ uviedol, že po nehode sa úplne uzavrel, pri živote ho držala iba dcéra U., s nikým sa na tému dopravnej nehody nechcel baviť, v čase dopravnej nehody vážil 100 kg a behom 3 mesiacov schudol 30 kg, pričom takýto stav pretrváva až doteraz. Žalobca 6/ uviedol, že sa doteraz nevie dať dokopy, pretože následky jeho kolapsového stavu stále trvajú. Veľmi mu však pomohlo to, že má priateľku, a taktiež mu pomohli kolegovia z práce. Keď sa s ním niekto chcel začať rozprávať na

tému dopravnej nehody a úmrtia jeho družky L., vtedy reagoval tak, že utiekol. V obmedzenej miere bol ochotný na túto tému sa rozprávať len s najlepším priateľom a zároveň kolegom O. D.. Žalobca 6/ ďalej uviedol, že na cintorín chodí približne raz do týždňa a spolu s dcérou U. raz za dva týždne. Lekársku pomoc v súvislosti s tým, ako sa cíti, nevyhľadal, lebo nie je ten typ, ktorý by to riešil cez lekárov. Po dopravnej nehode si vybral dovolenku jeden týždeň, a potom už musel začať robiť. Po dopravnej nehode sa mu úplne zrútil život a všetky plány, ktoré mal s L.. Medzi ich plány patrila rekonštrukcia rodinného domu v Jesenskom, ktorá už bola rozbehnutá. Taktiež si plánovali, že budú mať viac detí, lebo chceli mať aspoň tri. Mali spolu výborný vzťah. Žalobca 6/ sa sám k sebe vyjadril tak, že je taký typ muža, ktorý žije pre rodinu, nepije, nechodí do krčmy, nehrá hazardné hry a podobne. Ich vzťah s L. trval 10 rokov bez akejkoľvek prestávky, pričom 8 rokov bývali pri jeho mame a 2 roky už bývali v rodinnom dome v Jesenskom. Žalobca 6/ zdôraznil, že sa ani slovami nedá popísať, ako sa mu zmenil život po dopravnej nehode.

K dcére (žalobkyňa 5/) sa žalobca 6/ vyjadril tak, že ona už mala určité problémy s rečou a vyjadrovaním sa, avšak lekári im odporučili, aby kvôli jej nízkemu veku ešte počkali s logopédiou a inými vyšetreniami. Napriek tomu sa dcéra v tomto smere celkom dobre vyvíjala a napredovala. Od dopravnej nehody ju ako keby zaseklo, jej stav sa veľmi zhoršil natoľko, že museli začať navštevovať pedopsychiatra a logopéda. Výsledky sú také, že dcéra U. síce napreduje, ale nie tak, akoby to zodpovedalo jej veku. Ona sa veľmi uzavrela, ako keby sa skôr nechcela pamätať na to, čo sa stalo. U. začala jeho priateľku volať "mama", ale pritom si uvedomuje, že jej skutočná mama, ktorú volá "mamička" je na cintoríne. Priateľku si našiel v marci 2020, neplánujú spoločné deti, pretože ona má syna Dávida z predchádzajúceho vzťahu, ktorý chodí s U. do škôlky.

12. Za účelom vykonania výsluchu sa na pojednávanie konané dňa 11.10.2021 dostavili svedkovia navrhnutí žalobcami.

12.1 Svedkyňa D. Z. pri svojom výsluchu uviedla, že L. bola jej sesternica z druhého kolena. Vie o tom, že žalobcovia žili ako rodina veľmi pekne, často sa stretávali aj po odsťahovaní L., H. C. U. do Jesenského. So žalobcami sa stretávala minimálne raz do týždňa, žalobcovia sa nehádali, vždy boli usmiati. Svedkyňa sa od detstva veľmi často stretávala s L., a to až do jej smrti. Žalobca 2/ vždy, keď dostal výplatu, išiel do obchodu, aby mohol aj pre Brigitinu rodinu niečo nakúpiť. L. žila so svojím druhom H. veľmi pekne, o všetkom sa rozprávali, nehádali sa. Po smrti L. to bolo strašné, nedá sa to ani opísať, nechceli tomu najprv ani veriť, že sa to stalo. Jej rodičia, bratia a druh sa zrútili. Svedkyňa vnímala, že bratia Š. C. A. sa nechceli o smrti svojej sestry L. rozprávať, iba plakali, nedalo sa s nimi o tom vôbec hovoriť, doteraz sa z toho nespamätali, aj hoci teraz je to už trochu lepšie. S druhom L. je svedkyňa v kontakte tak raz za 2 mesiace, pretože je krstná mama U.. S rodičmi a bratmi L. sa svedkyňa stretáva minimálne raz za týždeň, keď ide navštíviť svojich rodičov, ktorí bývajú neďaleko. Pokiaľ ide o H., tak svedkyňa vnímala, že tento sa po dopravnej nehode úplne zrútil, stále len plakal a plakal. U. neustále hľadala mamu, pýtala sa na ňu, potom sa uzavrela do seba, nerozprávala, a až keď mala viac rokov, napríklad ako teraz, keď má 6 rokov, tak ju už viac vníma na fotke, ktorú si pozerá a smerom k tej fotke hovorí, že mám ňa rada mamina, chýbaš mi mamina. Keď sa svedkyňa rozpráva s U. o L., tak ona vždy zareaguje tak, že kde je jej mamina. Keď je svedkyňa na návšteve u rodičov a bratov L., vždy príde do reči aj téma jej úmrtia, pričom z týchto rozhovorov vie, že oni sa s tým nevedia vyrovnáť a je im akoby lepšie, keď sa o tom môžu s niekým rozprávať. Keď svedkyňa ide na cintorín, vždy pri hrobe L. stojí jej matka, ktorá stále od nehody chodí v čiernom, aj hoci predtým čiernu nezvykla nosiť. Pri téme úmrtia svojej dcéry sa stále rozplače. Otec a bratia, ako muži, radšej mlčia, ale vidím na nich, že ich to stále bolí.

12.2 Svedkyňa C. D. pri svojom výsluchu uviedla, že je v priateľskom vzťahu s celou rodinou D. vrátane druha alebohej L.. Dennodenne sa stretávala a stále stretáva s matkou L., pričom so zvyškom rodiny D. sa stretáva raz týždenne. S matkou L. sú dobré priateľky, pričom L. a dcéra svedkyne, C. D., boli tiež veľmi dobré priateľky, ktoré sa už od detstva často stretávali a pokračovali v tom, aj keď už mali vlastné rodiny. Svedkyňa uviedla, že L. bola so svojím druhom H. a dcérkou U. veľmi šťastná a tešila sa na to, že budú spolu bývať v Jesenskom v rodinnom dome, ktorý si spolu opravovali. Dopravná nehoda pre nich všetkých predstavovala obrovskú tragédiu. Svedkyňa vnímala, že ich to všetkých veľmi psychicky zasiahlo, či už týždeň alebo mesiac alebo až rok od dopravnej nehody. Matka L.A. bola na tom veľmi psychicky zle po tejto nehode. A tak isto brat Imrich, o ktorom svedkyňa vie, že sa na to aj liečil u nejakého lekára. Matka dennodenne chodí na cintorín a téma týkajúca sa L. ju trápi, vidno na nej, že sa necíti dobre, a že jej dcéra veľmi chýba. Matka L. spomínala svedkyňu, že ju bolí hlava, má stavy na zvracanie, cíti sa zle a má žalúdočné problémy, pričom po nehode jej to spomínala často, postupom času už zriedkavejšie. S druhom L. a dcérkou U. sa svedkyňa stretáva sporadicky, keď sú na návšteve u Brigitiných rodičov, avšak svedkyňa sa s nimi na tému dopravnej nehody nerozpráva, pretože si myslí,

že by im to bolo nepríjemné. K bratovi A. sa svedkyňa vyjadrila tak, že on chodí ku psychiatrovi, avšak meno lekára nevie uviesť. Informácie o tomto má od matky L., a preto vie, že zo začiatku musel chodiť A. na kontroly k tomuto lekárovi častejšie a teraz je to maximálne raz do roka, lebo sa jeho stav zlepšuje.

12.3 Svedkyňa C. L. pri svojom výsluchu uviedla, že druh L. je jej syn a maloletá U. je jej vnučka, pričom L. brala ako svoju dcéru. Po dopravnej nehode chodila svedkyňa aj so synom H. každý týždeň na cintorín k hrobu L. a vždy zašli pozrieť aj jej rodinu, kde zakaždým prišla do debaty aj téma tej dopravnej nehody. Svedkyňa vnímala, že pre nich je to stále ťažká téma, ešte veľmi čerstvá, ťažko to prežívajú, ale tak isto aj ona. Svedkyňa sa k U. vyjadrila tak, že od smrti L. ju prakticky vychovávala ona aj s H., pričom keď ju niekedy zavolala k fotke L., tak U. otočila hlavu preč, ako keby nechcela vidieť, čo sa stalo. Ale včera prvýkrát sama od seba prišla k fotke L. a prvýkrát povedala súvislú vetu v znení: "tam je moja maminka, veľmi ľúbim maminku". Stalo sa to, keď boli na návšteve u D.. Svedkyňa vníma doterajšie správanie U. tak, že ona nechce v sebe pripustiť, že jej mama nežije a ako keby stále čakala, že sa vráti. L. C. H. mali veľmi dobrý vzťah, stále boli zamilovaní. L. k nim prišla bývať keď mala 16 rokov, taktu aj vyštudovala a ostala pri nich bývať 7 rokov, teda až dovtedy, kým sa neodstáhovali do Jesenského. Po smrti L. R. H. C. R. U. opätovne pristáhovali ku svedkyňi. Po smrti L. videla svedkyňa na synovi, že to znášal veľmi ťažko, ako keby sa dostal do nejakej depresie, nechcel sa o tom rozprávať, keď prišiel z roboty iba padol do postele. Aj teraz, keď už má ďalší vzťah, s F., vidí na ňom, že ešte stále ľúbi L.. Svedkyňa hovorila synovi po dopravnej nehode, aby zväzil aj nový vzťah, keď je ešte U. malá a prípadná partnerka by mohla plniť funkciu náhradnej matky, pričom dieťa by ju vedelo ešte v takom útlom veku ako tak prijať. Myslí si, že sa to aj podarilo, pretože F. má syna vo veku U. a veľmi dobre si rozumejú všetci traja. Svedkyňa má vedomosť o tom, že brat Imrich mal po dopravnej nehode psychické problémy, preto chodila (žalobkyňa 1/) na psychiatriu s ním. Takisto má vedomosť o tom, že všetci v rodine D. to veľmi zle znášajú. Vie, že matka L. chodí na cintorín k hrobu dennodenne. U. veľmi neprejavuje emócie navonok, ale vníma, a aj keď novú synovu partnerku F. oslovuje "anyia", pretože ju tak volá aj F. syn, tak zároveň vie, že existuje jej maminka, ktorá je na fotke, a na ktorú doteraz nezabudla.

12.4 Svedok O. D. pri svojom výsluchu uviedol, že pozná všetkých žalobcov, ale v najbližšom a častom kontakte bol s nebohrou L. C. H., ktorý bol jeho kolega a dobrý kamarát. Vnímala, že oni mali veľmi pekný vzťah, stále to bolo medzi nimi tak, ako keby boli spolu len mesiac, teda v začiatkoch vzťahu. O všetkom sa radili, všetko robili spolu. Keď bol H. v robote, tak si navzájom volali aj 20-krát za deň. H. sa jej napr. pýtal či niečo nepotrebuje, alebo ako sa majú aj s U.. Ak sa aj niekedy stalo, že sa po telefóne trochu poškriepili, tak hneď za 2 minúty si volali a rozprávali sa veľmi pekne. Keď došlo k dopravnej nehode, tak svedok videl, že to bolo veľmi ťažké, čo prežíval H.. V tom čase boli kolegovia v práci a tam sa všetci báli o H., či si neublíži, lebo vôbec nevedeli, čo sa mu odohráva v hlave. Keď sa snažili o tej veci s ním rozprávať, tak H. akoby sa aj chcel aj nechcel o tom rozprávať. Pokiaľ ide o maloletú U., tak svedok má vedomosť o tom, že ona už aj pred nehodou mala problémy s rozprávaním, ale po nehode začala ako keby opakovať tie isté slová, pričom vzhľadom na jej vek by už mala rozprávať oveľa lepšie.

12.5 Svedkyňa H. J. pri svojom výsluchu uviedla, že pozná všetkých žalobcov, avšak v osobnom kontakte bola prevažne s H. C. L., keďže boli kolegovia na jednom pracovisku a zároveň boli aj priatelia. Svedkyňa sa s nimi často vzájomne navštevovala a vnímala, že oni mali dobrý vzťah, nemali problémy, svedkyňa nezažila, že by sa pohádali, ich vzťah bol v poriadku, vyzerali ako stále zamilovaní. Pokiaľ ide o U., tak svedkyňa má vedomosť o tom, že sa niekedy pýtala, kde je jej mama.

13. Súd na návrh zástupcu žalobcov zabezpečil správy od ošetrujúcich lekárov žalobkyne 1/, žalobcu 4/ a žalobkyne 5/.

13.1 MUDr. B. P. v liste zo dňa 28.07.2021 uviedla, že žalobkyňa 1/ nebola v jej ambulancii v roku 2018 vyšetrená. Dňa 8.8.2017 bola vyšetrená pre akútne lumbago, a potom dňa 20.5.2019 bola vyšetrená pre syndróm stuhnutého a bolestivého ramena, pričom bola novozistená aj hypertenzia. Dňa 10.6.2020 bola žalobkyňa prvýkrát vyšetrená v alergologickej ambulancii pre prolongovaný kašeľ ako ekvivalent bronchiálnej astmy.

13.2 MUDr. L. B. v liste zo dňa 11.08.2021 uviedla, že žalobkyňa 1/ bola sledovaná v imunoalergologickej ambulancii pred dňom 11.4.2018 pre bronchiálnu astmu, vasomotorickú rinitídu. V rámci kontroly dňa 11.02.2018 bol zistený mierne zhoršený stav, opakovane sa v noci budila pre dyspnoe. V objektívnom náleze bez výraznej patológie, liečba odporučená ďalej, aj preskripcia liekov. Na kontrole následne nebola, ale v rámci bronchiálnej astmy môže akákoľvek stresová záťaž vyvolať zhoršenie stavu.

13.3 MUDr. F. O. v liste zo dňa 23.07.2021 uviedla, že žalobca 4/ bol u nej prvýkrát vyšetrený v máji 2018 po tragickej udalosti v rodine, pričom dôvodom bola reaktívne podmienená depresívna porucha správania a emotivity. Žalobca 4/ bol nastavený na psychiatrickú medikáciu, ktorá mala

redukovať jeho príznaky, a to pokles v nálađe, emočnú labilitu, kolísavú afektivitu, poruchy spánku. Menovaný navštevoval ambulanciu pravidelne, jeho stav sa postupne zlepšoval, chodil "á 1-2 mesiace". Poslednú kontrolu v ambulancii absolvoval v novembri 2019, ešte pred dovŕšením 18 roku, lieky už ďalej nepotreboval, mal odporučenie na kontrolu u psychiatra pre dospelých už len podľa potreby.

13.4 MUDr. H. Š. v liste zo dňa 19.07.2021 uviedla, že žalobkyňa 5/ v období do 11.04.2018 nebola v evidencii jej pedopsychiatrickej ambulancie. Prvýkrát bola u nej vyšetrená dňa 10.07.2018 v rámci diagnostiky pri zaostávaní vývinu reči F80.1. Tento stav pretrvával aj pred dňom 11.04.2018. Predpokladá sa celkové zaostávanie v psychomotorickom vývine dieťaťa, nejedná sa o posttraumatický regres.

13.5 PaedDr. H. Z. v liste zo dňa 21.07.2021 uviedla, že žalobkyňa 5/ nebola u nej do dňa 11.04.2018 vyšetrovaná. Na otázku súdu, či u žalobkyne 5/ došlo po 11.04.2018 k zhoršeniu jej zdravotného stavu alebo k vzniku nových zdravotných problémov uviedla, že na odporučenie pedopsychiatricky MUDr. Š. s Dg. F 79.1 bola žalobkyňa 5/ vyšetrená u nej dňa 16.08.2018 so záverom o receptívnej poruche reči s Dg. F 80.20.

13.6 MUDr. E. P. v liste zo dňa 27.07.2021 uviedla, že žalobkyňa 5/ bola pred tragickou smrťou svojej matky sledovaná v nefrologickej ambulancii, pretože sa narodila bez pravej obličky. Táto vrodená chyba nevlývala na jej zdravotný stav, druhú obličku má plne funkčnú, takže nemusela užívať žiadnu liečbu. Psychomotorický vývoj dieťaťa bol do smrti matky v norme, netrpela žiadnym iným závažným ochorením. Po smrti matky sa začali u dieťaťa prejavovať rôzne psychické problémy, zmeny správania, a taktiež výrazne stúpila jej chorobnosť. Dieťa prestalo rozprávať, jej správanie začalo nadobúdať rysy autistického správania, citové prejavy mala veľmi chudobné. Žalobca 6/ a jeho matka, ktorí sa o dieťa starali, prejavovali značné obavy o normálny vývoj dieťaťa. Preto v roku 2018 bola opakovane vyšetrená pedopsychiatrickou MUDr. Š.F., neskôr absolvovala aj špeciálnopedagogické vyšetrenie, psychologické vyšetrenie v Centre špeciálno-pedagogického poradenstva v Poltári, kde sa nepotvrdila diagnóza patriaca do autistického spektra, ale bolo konštatované, že skutočným pozadím ťažkostí dieťaťa je narušená komunikačná schopnosť a narušený vývin reči. Odvtedy je dieťa permanentne sledované v pedopsychiatrickej ambulancii, logopedickej ambulancii, pre častú chorobnosť aj v alergologickej ambulancii. Trvale užíva liečbu na zvýšenie imunity a protialergickú liečbu. Momentálne psychiatrickú liečbu nepotrebuje. Správanie dieťaťa sa t.č. mierne zlepšilo, dieťa už viacej komunikuje s okolím, pravidelne navštevuje logopedičku, vývoj reči je zlepšený. Na základe výsledkov všetkých týchto vyšetrení má doporučený odklad povinnej školskej dochádzky.

14. Žalobcovia v konaní predložili súdu správy z lekárskeho vyšetrení žalobkyne 5/, ktorá v čase týchto vyšetrení mala 3 roky; konkrétne predložili:

- správu z diagnostického špeciálnopedagogického a psychologického vyšetrenia zo dňa 15.10.2018, vyhotovenú Súkromným centrom špeciálno-pedagogického poradenstva so sídlom v Poltári, z ktorej vyplýva zistenie, že výsledky vyšetrení nenasvedčujú vo väčšine zo sledovaných prejavov pre možnosť PAS (poruchy autistického spektra), ale v pravdepodobnej miere svedčia viac v prospech inej diagnózy; vzhľadom na preukázanú schopnosť sociálnej reciprocity a hry ide len zdanlivo o autistické spektrum s nízkymi prejavmi symptómov, skutočným pozadím ťažkosti dieťaťa je aktuálne narušená komunikačná schopnosť - narušený vývin reči; starej matke dieťaťa Alžbete Bálintovej bolo odporúčané predĺženie rodičovskej dovolenky s ohľadom na stupeň a závažnosť narušenej komunikačnej schopnosti dieťaťa,
- správy z pedopsychiatrických vyšetrení zo dňa 10.07.2018, 13.08.2018, 23.10.2018, 20.12.2018, vyhotovené MUDr. H. Š., z ktorých vyplýva zistenie suspektného detského autizmu, vývinovej poruchy reči a jazyka, duševnej zaostalosti bližšie neurčenej bez porúch správania alebo len s minimálnou poruchou správania, v dôsledku čoho dieťa potrebuje zvýšenú starostlivosť; odporúčané bolo predĺženie rodičovskej dovolenky,
- správu z ORL vyšetrenia zo dňa 11.07.2018, vyhotovenú MUDr. E. H., z ktorej vyplýva zistenie, že sa môže jednať o fyziologicky oneskorený vývin reči,
- správu z logopedického vyšetrenia zo dňa 16.08.2018, vyhotovenú PaedDr. Máriou Lukáčovou, z ktorej vyplýva zistenie receptívnej poruchy reči.

15.1 Súd má za to, že najmä výpoveďami žalobcov a svedkov bol preukázaný neoprávnený zásah do osobnostných práv žalobcov na ochranu rodinného života, ktorý je súčasťou práva na ochranu súkromia podľa § 11 OZ.

15.2 Z výpovedí žalobcov a svedkov súd zistil, že žalobcovia tvorili s L. D. funkčnú rodinu, pričom na prekážku uvedeného nie je skutočnosť, že žalobcovia 1/, 2/ a 4/ žili v spoločnej domácnosti v Dubovci, L. so žalobcami 5/ a 6/ žila v spoločnej domácnosti v Jesenskom a žalobca 3/ žil v spoločnej domácnosti

so svojou rodinou vo Včelinciach. Žalobcovia sa často navzájom stretávali, podporovali sa, pomáhali si, emocionálne si boli všetci veľmi blízki, vytvárali harmonické rodinné prostredie, pričom úmrtie L. veľmi podstatne a intenzívne zasiahlo do životov všetkých žalobcov.

15.3 Taktiež bolo výpoveďami žalobcov a svedkov preukázané, že dopad náhlej a tragickej smrti blízkej osoby na rodinu žalobcov je zrejmý, intenzívny a dlhodobý, pričom následky pre žalobcov sú nenapraviteľné. U všetkých žalobcov možno dôvodne predpokladať, že nebyť dopravnej nehody, mohli by si užívať rodinný život spoločne s L. ešte dlhé roky, najmä spoločne prežívať radosti, pomáhať si navzájom, podporovať sa, zdôverovať sa a pod., pričom počas konania nevyšli najavo žiadne také (zdravotné, osobné a.i.) skutočnosti, z ktorých by vyplýval opak.

15.4 Z výpovedí žalobcov je zrejmé, že aj v súčasnosti prežívajú silné emócie smútku a bolesti zo straty blízkej osoby. Na pojednávaní prejavovali tieto emócie spontánne a dôstojne, nie dramaticky alebo preexponovane, nepôsobili ako dopredu účelovo pripravené, pričom rovnako prezentovali aj opisy toho, aké zmeny nastali v ich osobnom a rodinnom živote a čo vnútorne a navonok prežívajú od tragickej udalosti, preto súd tieto výpovede vyhodnotil ako pravdivé a nevzbudzujúce pochybnosti.

15.5 Výpovede svedkov C. L., O. D. C. H. J. pôsobili ako celok dôveryhodne, nejavili sa ako tendenčné, skresľujúce skutočný priebeh udalostí, prípadne účelovo preferujúce záujmy žalobcov v rozpore s realitou, a preto nebol dôvod hodnotiť ich inak ako pravdivé a nevzbudzujúce pochybnosti.

15.6 Výpovede svedkýň D. Z. C. C. D. vykazovali určité rozpory, a to

- D. Z. na začiatku svojej výpovede uviedla, že bratia Š. C. A. sa nechceli o tom (t.j. o smrti svojej sestry a dopravnej nehode) rozprávať, vôbec sa s nimi nedalo komunikovať, pričom v ďalšej časti výpovede uviedla, že vždy, keď sa stretne s rodinou L., tak vždy príde reč na to, ako im je a ako to vnímajú, pričom podľa nej je im lepšie, keď sa o tej strate s niekým rozprávajú, ale v závere svojej výpovede uviedla, že otec a bratia (žalobcovia 2/, 3/ a 4/) sa o tom, radšej nerozprávajú, niečo povedia, ale radšej mlčia,

- D. Z. vo svojej výpovedi uviedla, že keď žalobkyňa 5/ niekde vidí vyloženú fotku svojej mamy, tak vníma, že je to jej matka, a že tam už nie je a zároveň hovorí, že má maminu rada, chýba jej, alebo sa pýta, že kde je, čo je v rozpore s výpoveďou C. L. (ktorá sa o žalobkyňu 5/ od smrti L. osobne stará, a preto je s ňou v dennodennom kontakte) uviedla, že žalobkyňa 5/ reagovala na fotografiu svojej mamy sama od seba prvýkrát až včera (10.10.2021),

- C. D. vo svojej výpovedi uviedla, že žalobca 4/ navštevuje psychiatra ešte aj v súčasnosti, čo je v rozpore s výpoveďou žalobkyne 1/, ktorá uviedla, že jej syn - žalobca 4/ prestal chodiť do psychiatrickej ambulancie, keď dovŕšil 18 rokov a ďalej už takúto pomoc nevyhľadáva.

15.7 Výpovede svedkýň D. Z. C. C. D. súd hodnotí ako skreslené len v uvedených častiach, v ktorých sa dostali do rozporu samé so sebou alebo s inými nespornými výpoveďami, pričom na tieto sporné časti výpovedí svedkýň súd nebude prihliadať. V ostatných častiach, súd hodnotí výpovede týchto svedkýň ako pravdivé.

15.8 Pokiaľ ide o výhradu žalovaného voči tvrdeniu svedkyne C.. D., že sa so žalobkyňou 1/ stretáva dennodenne a s jej rodinou každý týždeň, ktoré podľa žalovaného je zveličené, pretože sa stretávajú len na ulici alebo na dvore, ale nechodia k sebe domov, tak súd túto výhradu žalovaného hodnotí ako nedôvodné tvrdenie o spornosti výpovede svedkyne, pretože podstatou tohto tvrdenia svedkyne je, že so žalobcami bola a stále je v pravidelnom častom osobnom kontakte a komunikuje s nimi, a nie to, či s nimi sedí doma u nich alebo u seba.

16. Pokiaľ ide o lekárske správy z vyšetrení žalobcov 1/, 4/ a 5/, tak tieto súd hodnotí nasledovne:

- v lekárskejších správach týkajúcich sa žalobkyne 1/ sa nepotvrďuje, že zhoršený zdravotný stav žalobkyne 1/ je v príčinnej súvislosti s úmrtím jej dcéry,

- lekárskou správou týkajúcou sa žalobcu 4/ sa potvrdzuje, že zhoršený zdravotný stav žalobcu 4/ bol v príčinnej súvislosti s úmrtím jeho sestry, a tiež sa potvrdzuje, že jeho stav sa vplyvom liečby postupne zlepšil, poslednú kontrolu absolvoval v novembri 2019,

- v lekárskejších správach pedopsychiatričky a logopedičky týkajúcich sa žalobkyne 5/ sa výslovne neuvádza, že zhoršený zdravotný stav žalobkyne 5/ je v príčinnej súvislosti s úmrtím jej matky, ale z lekárskej správy pediatričky zo dňa 27.07.2021 vyplýva, že sa u žalobkyne 5/ až po smrti matky začali objavovať určité nežiadúce zmeny, a to rôzne psychické problémy, výpadok reči, zmeny správania nadobúdajúce rysy autistického správania, pričom do jej smrti bol psychomotorický vývoj žalobkyne 5/ v norme.

17.1 Podľa § 11 OZ, fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

17.2 Podľa § 13 ods. 1 OZ, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie.

17.3 Podľa § 13 ods. 2 OZ, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa ods. 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

17.4 V súvislosti s § 13 ods. 2 OZ z Nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. ÚS 288/2017 zo dňa 05.12.2017 (viď odsek 59.) vyplýva, že k priznaniu nemajetkovej ujmy v peniazoch by mal súd pristúpiť najmä v prípadoch, ak došlo k zníženiu dôstojnosti či vážnosti fyzickej osoby v spoločnosti, resp. aj v iných prípadoch, ktoré sú z hľadiska dopadu do osobnostných práv porovnateľné s uvedenými prípadmi.

17.5 Podľa § 13 ods. 3 OZ, výšku náhrady podľa ods. 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

17.6 Podľa § 116 OZ, blízkou osobou je príbuzný v priamom rade, súrodenc a manžel; iné osoby v pomere rodinnom alebo obdobnom sa pokladajú za osoby sebe navzájom blízke, ak by ujmu, ktorú utrpela jedna z nich, druhá dôvodne pociťovala ako vlastnú ujmu.

18.1 Nemajetková ujma predstavuje neoprávnený zásah do psychickej sféry osoby, ktorý sa svojou intenzitou a dĺžkou trvania následne prejavuje v oblasti zdravotnej, rodinnej, pracovnej, materiálnej, spoločenskej a pod.

18.2 Protiprávne konanie, ktorým dôjde k smrtelnej dopravnej nehode prevádzkou motorového vozidla, je neoprávneným zásahom do práva na ochranu (nerušenosť) rodinného života pozostalých rodinných príslušníkov po obeti dopravnej nehody. Následkom takéhoto zásahu je náhle a neočakávané pretrhnutie rodinných väzieb pozostalých s ich tragicky zosnulým členom rodiny, ktoré predstavuje absolútnu, ničím nenahraditeľnú, stratu, ktorá trvalo a neodvratne znemožňuje pozostalým prežiť ich život v kontakte s touto blízkou osobou. Úmrtie člena najužšej rodiny predstavuje najzávažnejšiu formu zásahu do osobnostných práv pozostalých rodinných príslušníkov, pri ktorej dochádza k definitívnemu a nezvratnému ukončeniu rodinného spolužitia v pôvodnej verzii. Absolútna nereparovateľnosť takéhoto následku spôsobuje ťažké psychické rozporenie u pozostalých, a tiež nemožnosť vyrovnať sa, často až do konca ich života, so stratou blízkeho človeka.

18.3 Náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch v zmysle § 13 ods. 2 a 3 OZ poskytuje najúčinnnejšiu občianskoprávnu ochranu osobnosti pozostalým rodinným príslušníkom po obeti dopravnej nehody, pričom jej zmyslom je zmierniť nepriaznivý následok neoprávneného zásahu do ich práva na ochranu osobnosti, konkrétne do práva na ochranu súkromia, ktorého súčasťou je aj rodinný život. Rodinný život spočíva vo vytváraní, upevňovaní a rozvíjaní vzájomných citových, sociálnych, morálnych, kultúrnych a materiálnych vzťahov medzi blízkymi osobami.

18.4 Nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vzniká vtedy, keď morálna satisfakcia nestačí na zmiernenie nepriaznivých následkov protiprávneho zásahu do osobnostných práv, pričom je dôvodné žiadať satisfakciu vyjadrenú peňažným ekvivalentom.

19.1 Výška náhrady nemajetkovej ujmy je predmetom voľnej úvahy súdu, ktorá vychádza zo základných zákonných kritérií uvedených v § 13 ods. 3 OZ, a to závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti, za ktorých došlo k zásahu do práva žalobcov na ochranu rodinného života.

19.2 Významný vplyv na výšku nemajetkovej ujmy má aj intenzita faktického vzťahu pozostalého s obeťou dopravnej nehody, vek obete a pozostalých, ako aj prípadná hmotná závislosť pozostalého na obeti nehody. Predmetný nárok budú mať predovšetkým tí rodinní príslušníci, ktorí mali k zosnulej osobe najbližšie väzby, a to najmä rodičia, deti, súrodenci, manžel (druh).

19.3 Za závažnú ujmu treba považovať takú ujmu, ktorú by bežná fyzická osoba v danom mieste a čase (teda v obdobnej situácii) pociťovala ako závažnú vzhľadom na intenzitu, trvanie a následky neoprávneného zásahu, ako aj vzhľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva na ochranu osobnosti došlo.

19.4 Žalobcovia v konaní preukázali, že ich rodinné vzťahy s L., boli dlhodobo veľmi dobré, srdečné, pozitívne sa vyvíjajúce, nakoľko ide o rodinu, kde sa všetci navzájom podporujú, pomáhajú si, vytvárajú medzi sebou veľmi silné rodinné väzby, pričom Brigita tvorila v tejto rodine podstatný a ničím nenahraditeľný článok pre každého jedného zo žalobcov.

19.5 Vysoká intenzita ich rodinných vzťahov je daná tým, že v osobe L. išlo o dcéru, sestru, matku a družku jednotlivých žalobcov, pričom tieto vzťahy neboli formálne, sporadické alebo problémové.

19.6 Na závažnosť ujmy má vplyv aj skutočnosť, že v čase dopravnej nehody mala L. D. len 25 rokov, jej matka 48 rokov, otec 52 rokov, starší brat 26 rokov, mladší brat 16 rokov, dcéra 3 roky a životný partner

33 rokov, z čoho je zrejmé, že nebyť tejto nehody, tak by žalobcovia mali možnosť prežiť spoločne s L. plnohodnotný rodinný život ešte veľmi dlhú dobu.

19.7 Súd dospel k záveru, že ujma utrpená žalobcami v dôsledku straty blízkej osoby je veľmi závažná, a preto konštatuje, že základ nárokov na náhradu nemajetkovej ujmy zo strany žalobcov je daný.

20.1 Súd pri určovaní výšky jednotlivých nárokov žalobcov prihliadal na to, že priznané sumy náhrad by nemali byť neprimerane vysoké, aby sa dôvodne nejavili ako prostriedok bezdôvodného obohatenia pozostalých, ale mali by predstavovať spravodlivú kompenzáciu ujmy pozostalých, keď navrátenie do pôvodného stavu nie je možné.

20.2 Pri úvahe o primeranosti výšky náhrady nemajetkovej ujmy je nevyhnutné prihliadnuť aj k samotnému účelu a funkciám tohto inštitútu pri ochrane osobnosti. Primárny význam má funkcia satisfakčná, ktorá vychádza z toho, že náhrada by mala primerane vyvážiť, resp. zmierniť nepriaznivý následok neoprávneného zásahu vzhľadom na všetky okolnosti konkrétneho prípadu, pretože nemajetková ujma, ktorá vznikla porušením osobnostných práv sa vo všeobecnom zmysle slova nedá odškodniť a rozsah vzniknutej nemajetkovej ujmy sa nedá exaktne kvantifikovať. Ďalej je to funkcia preventívno-sankčná, ktorá vychádza z toho, že pre určenie povinnosti nahradiť nemajetkovú ujmu pozostalým má forma a intenzita zavinenia kľúčový význam.

20.3 Výška peňažnej náhrady je predmetom voľnej úvahy súdu z toho dôvodu, že zákon nestanovuje ani rámcové čiastky pre odškodnenie nemajetkovej ujmy. Súd musí prihliadať okrem závažnosti vzniknutej ujmy a okolností, za ktorých došlo k porušeniu osobnostného práva, aj k naplneniu požiadavky, aby zadostučinenie za vzniknutú nemajetkovú ujmu bolo primerané, odrážalo všeobecne zdieľané morálne predstavy v spoločnosti o spravodlivosti a nebolo prostriedkom na neprípustné obohacovanie. Rozhodujúcim je preto prihliadanie na individuálne okolnosti prípadu.

21.1 Pri rozhodovaní o výške nemajetkovej ujmy žalobcov vychádzal súd z vlastnej úvahy, podporne z rozhodovacej súdnej praxe v obdobných právnych veciach a orientačne aj z aplikácie zákona č. 215/2006 Z.z. o odškodňovaní osôb poškodených úmyselnými trestnými činmi.

21.2 V rámci rozhodovacej súdnej praxe v obdobných právnych veciach súd poukazuje na rozsudok Okresného súdu Trnava sp. zn. 13C/126/2010 zo dňa 01.10.2014 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave sp. zn. 24Co/368/2015 zo dňa 01.07.2015 (manželke obete dopravnej nehody súd priznal 40.000 eur), rozsudok Okresného súdu Brezno sp. zn. 2C/61/2010 zo dňa 05.02.2014 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 12Co/465/2014 zo dňa 30.07.2015 (manželke a deťom obete dopravnej nehody súd priznal po 33.500 eur), rozsudok Okresného súdu Galanta sp. zn. 35C/158/2016 zo dňa 12.02.2020 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave sp. zn. 23Co/25/2020 zo dňa 30.11.2020 (maloletým deťom obete dopravnej nehody súd priznal po 30.000 eur), rozsudok Okresného súdu Kežmarok sp. zn. 2C/47/2018 zo dňa 25.06.2019 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 22Co/10/2020 zo dňa 23.03.2021 (rodičom a súrodencovi obete dopravnej nehody súd priznal po 25.000 eur), rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 24Co/74/2019 zo dňa 30.10.2019 v spojení s uznesením Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/131/2020 zo dňa 29.09.2021 (manželovi obete dopravnej nehody súd priznal 30.000 eur, dcére 20.000 eur a synovi 10.000 eur).

21.3 Podľa § 1 zákona č. 215/2006 Z.z. o odškodňovaní osôb poškodených úmyselnými trestnými činmi, tento zákon upravuje jednorazové finančné odškodnenie osôb, ktorým bola v dôsledku úmyselných násilných trestných činov spôsobená ujma na zdraví.

21.4 Podľa § 6 zákona č. 215/2006 Z.z. o odškodňovaní osôb poškodených úmyselnými trestnými činmi, celková suma odškodnenia poskytnutá podľa tohto zákona nesmie presiahnuť päťdesiatnásobok minimálnej mzdy.

21.5 Výška minimálnej mzdy ku dňu dopravnej nehody (11.04.2018) bola 480 eur, ktorej 50-násobok predstavuje sumu 24.000 eur.

22.1 Najzávažnejší zásah do práva na ochranu rodinného života má maloletá žalobkyňa 5/, ktorá v dôsledku úmrtia matky prišla o biologicky, emocionálne a rodinne najbližšiu osobu, ktorá je pre dieťa (obzvlášť v takom nízkom veku) absolútne nenahraditeľná. Žalobkyňa 5/ stratila akúkoľvek možnosť žiť v úplnej rodine s oboma biologickými rodičmi a prežívať aj so svojou matkou detstvo, dospievanie, štúdium, profesijný život, zakladanie vlastnej rodiny a pod., a tiež prišla o možnosť všestranne rozvíjať svoju osobnosť pod vplyvom svojej matky, ktorá je pre formovanie osobnosti dieťaťa, obzvlášť dcéry, nezastupiteľná. Je zrejmé, že žalobkyňa 5/ si na svoju matku pamätá, chýba jej, pýta sa na ňu, pričom strata matky zanechala v psychike tak malého dieťaťa určité zrejme stopy. Po smrti jej matky došlo u

žalobkyne 5/ k výskytu psychických problémov, výpadku reči, zmenám správania nadobúdajúcom rysy autistického správania.

22.2 Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti, ktoré sa týkajú žalobkyne 5/, súd považuje nárok žalobkyne 5/ na náhradu nemajetkovej ujmy za primeraný vo výške 35.000 eur, a preto jej súd tento nárok priznal. V prevyšujúcej časti týkajúcej sa sumy 15.000 eur súd žalobu zamietol.

23.1 Veľmi závažný zásah do práva na ochranu rodinného života má žalobca 6/, ktorý v dôsledku úmrtia jeho družky prišiel o svoju dlhoročnú životnú partnerku, s ktorou spoločne rekonštruoval rodinný dom v Jesenskom, a s ktorou plánoval ešte ďalšie dve deti. Žalobca 6/ tak prišiel o akúkoľvek možnosť žiť v úplnej rodine so svojou partnerkou, najmä prežívať s ňou všetky oblasti partnerského života, ako aj spoločne vychovávať žalobkyňu 5/. Je zrejmé, že žalobca 6/ od dopravnej nehody ťažko prežíva stratu partnerky, trápí sa, čo sa prejavilo aj na fyzickej úrovni, keďže pod vplyvom smútku schudol o viac ako 30 kg. Doteraz sa so stratou partnerky nevyrovnal, nakoľko ona je pre neho, ako človek, nenahraditeľná, a to bez ohľadu na to, že si v roku 2020 našiel novú partnerku, s ktorou už spoločné deti neplánuje.

23.2 Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti, ktoré sa týkajú žalobcu 6/, súd považuje nárok žalobcu 6/ na náhradu nemajetkovej ujmy za primeraný vo výške 30.000 eur, a preto mu súd tento nárok priznal. V prevyšujúcej časti týkajúcej sa sumy 10.000 eur súd žalobu zamietol.

24.1 Závažný zásah do práva na ochranu rodinného života má žalobkyňa 1/ a žalobca 2/, ktorí v dôsledku úmrtia ich dcéry prišli o akúkoľvek možnosť žiť rodinným životom s dcérou, najmä sa navštevovať, zdieľať radosti aj starosti, radiť sa, pomáhať si a pod. Je zrejmé, že obaja žalobcovia sa pod vplyvom smútku viac menej uzavreli do seba, trápia sa, sú viac podráždení a nervózni, dcéra im veľmi chýba, je pre nich nenahraditeľná. Z vykonaného dokazovania, najmä z výpovedí samotných žalobcov 1/ a 2/, vyplýva, že žalobkyňa 1/ mala s dcérou bližší a dôvernejší vzťah než ho mal žalobca 2/, a zároveň mala k dcére bližšie ako k synom. Žalobkyňa 1/ sa vo významnej miere podieľala na starostlivosti o vnučku U., len aby mohla dcéru čo najviac pomôcť, keď bola v práci. Z prejavu oboch žalobcov počas ich výsluchu bolo zrejmé, že žalobkyňa 1/ oveľa ťažšie prežíva stratu dcéry ako žalobca 2/, ktorý sa síce takisto veľmi trápí pre stratu dcéry, ale jeho mentálne dispozície mu umožňujú vysporiadať sa s tým lepšie, ako je tomu u žalobkyne 1/, preto súd ich nároky posúdil diferencovane.

24.2 Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti, ktoré sa týkajú žalobcov 1/ a 2/, súd považuje nárok na náhradu nemajetkovej ujmy za primeraný pri žalobkyňi 1/ vo výške 24.000 eur a pri žalobcovi 2/ vo výške 22.000 eur, a preto im súd tieto nároky priznal. V prevyšujúcej časti týkajúcej sa sumy 6.000 eur pri žalobkyňi 1/ a sumy 8.000 eur pri žalobcovi 2/, súd žalobu zamietol.

25.1 Závažný zásah do práva na ochranu rodinného života má aj žalobca 3/ a žalobca 4/, ktorí v dôsledku úmrtia ich sestry prišli o akúkoľvek možnosť žiť rodinným životom so sestrou, najmä sa navštevovať, zdieľať radosti aj starosti, radiť sa, pomáhať si a pod. Je zrejmé, že obaja žalobcovia sa pod vplyvom smútku tiež viac menej uzavreli do seba, trápia sa, sestra im veľmi chýba, je pre nich nenahraditeľná. Z celkového prejavu žalobcov 3/ a 4/ na pojednávaní zo dňa 24.06.2021 bolo zrejmé, že žalobca 4/ oveľa ťažšie prežíva stratu sestry než žalobca 3/, ktorý sa síce takisto veľmi trápí pre stratu sestry, ale jeho mentálne dispozície mu umožňujú vysporiadať sa s tým lepšie, ako je tomu u žalobcu 4/, ktorý bol na sestru veľmi naviazaný, a ktorý sa so stratou sestry vyrovnával aj za odbornej pomoci psychiatricky MUDr. O.. Žalobca 4/ dokonca nebol schopný ani výsluchu, aj hoci sa pojednávania osobne zúčastnil; v určitých častiach pojednávania sa radšej zdržiaval na chodbe, lebo mu bolo ťažko, keď opätovne počúval o tej tragickej udalosti. Súd ich nároky z uvedených dôvodov posúdil diferencovane.

25.2 Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti, ktoré sa týkajú žalobcov 3/ a 4/, súd považuje nárok na náhradu nemajetkovej ujmy za primeraný pri žalobcovi 3/ vo výške 18.000 eur a pri žalobcovi 4/ vo výške 20.000 eur, a preto im súd tieto nároky priznal. V prevyšujúcej časti týkajúcej sa sumy 2.000 eur pri žalobcovi 3/, súd žalobu zamietol.

26. Na zaplatenie týchto nárokov súd zaviazal žalovaného, ktorého pasívna legitímácia v konaní bola jednoznačne preukázaná.

27.1 Pokiaľ ide o výhrady žalovaného uvedené na pojednávaniach dňa 24.06.2021 a 11.10.2021, že v žalobe neboli všetky skutkové tvrdenia opísané úplne a pravdivo a rozhodujúce skutočnosti uvádzali žalobcovia až pri ich výsluchoch, súd uvádza, že na jednej strane síce z § 132 ods. 1, § 149 a § 153 ods. 1 CSP vyplýva, že v žalobe sa má uviesť pravdivé a úplné opísanie rozhodujúcich skutočností, ktoré

sa považujú za prostriedky procesného útoku, a ktoré je strana povinná uplatniť včas, avšak zároveň z § 153 ods. 2 CSP vyplýva, že ak strana nepredložila prostriedky procesného útoku včas, súd na nich nemusí prihliadnuť, pričom slovo "nemusiť" znamená, že súd má možnosť rozhodnúť sa podľa okolností prípadu, či na neskôr predložené prostriedky procesného útoku prihliadne alebo nie, pričom svoj postup musí súd osobitne zdôvodňovať len v tom prípade, ak sa rozhodne na prostriedky procesného útoku neprihliadnuť.

27.2 V prejednávanej veci sa súd rozhodol ustanovenie § 153 ods. 2 CSP o sudcovskej koncentrácii konania neaplikovať.

28. Pokiaľ ide o nárok žalobcov na náhradu trov konania súd uvádza nasledovné:

28.1 Zásadu úspechu vo veci treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu. V týchto prípadoch však nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku; nemožno ho totiž zaťažovať procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu. Pri sporoch o ochranu osobnosti býva pravidlom, že si žalobca svoju nemajetkovú ujmu ocení spravdliu vyššie, než mu ju odhadne súd podľa výsledkov vykonaného dokazovania. Nebolo by však celkom spravdliu a v súlade so satisfakčnou funkciou nemajetkovej ujmy požadovať od žalobcu, aby svoju ujmu podhodnocoval iba preto, aby potom nemusel hradíť trovy konania. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania v tomto prípade treba rozlíšiť, čo je základné a čo sprevádzajúce. Za základné sa považuje rozhodnutie súdu, že do žalobcovho práva bolo neoprávnene zasiahnuté. Výška nemajetkovej ujmy je vo vzťahu k základu nároku druhotná a nadväzujúca. Žalobca má právo na plnú náhradu trov konania, avšak výlučne iba z prisúdenej sumy, pričom priznanie takejto náhrady trov je zdôvodniteľné cez interpretáciu pojmu "úspech vo veci" v zmysle § 255 CSP, keďže úspech sa skúma čo do právneho základu, a nie čo do výšky priznaného nároku. Žalobcu je preto potrebné považovať za plne procesne úspešného pokiaľ má plný úspech čo do základu uplatneného nároku a súčasne výška plnenia, vyplývajúca z jeho procesného úspechu, závisela výlučne len od úvahy súdu.

28.2 Súd priznal žalobcom nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu, nakoľko žalobcovia boli čo do základu ich nároku na náhradu nemajetkovej ujmy úspešní, pričom výška priznaných nárokov bola výsledkom voľnej úvahy súdu.

28.3 Podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

28.4 Podľa § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

28.5 Podľa § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Rimavská Sobota.

V odvolaní sa musí podľa § 127 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku uviesť, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, spisová značka konania a podpis.

V odvolaní je potrebné, podľa § 363 Civilného sporového poriadku, popri vyššie uvedených všeobecných náležitostiach uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Podľa § 125 ods. 3 Civilného sporového poriadku treba odvolanie predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý ďalší subjekt v konaní dostal jeden rovnopis s prílohami, ak je to potrebné. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy.

Rozsah, v akom sa rozsudok napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.